

متن پرسش

سلام علیکم خدمت استاد عزیز: خسته نباشید. استاد بنده شنیدم که شما فرمودید ابتدای انقلاب آقای سروش درس مثنوی در صدا و سیما برگزار می کردند و بعد از چندی این درس تعطیل شد و علت تعطیلی این بوده است که امام گویا اینگونه فرموده بودند که ایشان تفسیرشان از مولوی عمیق نیست و فهمشان از مثنوی سطحی است آیا این صحت دارد و اگر اینگونه هست مدرک، دلیل و منبع این خبر کجاست؟ گرچه اگر امام هم نمی فرمودند ما می توانستیم به راحتی پی ببریم به این مطلب از آنجایی که فهم مثنوی قلبی می خواهد که مثنوی را یافته باشد و اساسا آقای سروش را کاری با اشراقات و یافته ها نیست. ثانيا استاد شما باز در جایی در نوشته ها فرمودید آنچه را جناب آقای فردید در ابتدا از سروش فهمیدند که ایشان سواد فلسفی ندارند ما بعدها فهمیدیم می خواستم بدانم ادعای شما بر بی اطلاعی و بی سوادی این فرد چیست؟ زیرا شما فرمودید ایشان واقعا یک کلمه از فلسفه اسلامی نمی دانند. حتی از فلسفه ی غرب خوب این مدعای شما نیازمند دلیلی هم هست، دلیلتان بر این مطلب چیست و نظرتان راجع به حرکت جوهری ایشان چیست؟ چون کسانی که از مباحث ایشان استفاده می کنند صرف ادعا را پذیرا نیستند و دلیل و شاهد برای این مدعا می خواهند و شاید استناد دقیق بتواند گشایشی در روشن سازی شخصیت پیچیده ی این آقا باشد.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: ۱- خود بنده این موضوع را در سایت مرکز اسناد انقلاب دیدم که امام فرموده بودند این برنامه ی آقای دکتر سروش تعطیل شود. بد نیست در آن سایت، مطلب را دنبال کنید ۲- دکتر فردید در همان سالهای اول انقلاب در همین رابطه می گوید: ... من پیام کوچکی به امام خمینی دارم، این انقلاب را عبدالکریم سروش خراب می کند... [۱] ربط بین سخنان سروش و سوبرکتیویته و تقابل با حقیقت، در ابتدای انقلاب کار مشکلی بود، ممکن بود انسان در فضای سوبرکتیویته از انقلاب اسلامی طرفداری کند ولی با همان هدفی که به کلیسا رجوع می کند، این نوع رجوع، رجوع پایداری نیست چون مقصد و مقصود رجوع کنندگان، رجوع به مجاز است و نه به حقیقت. به قول هایدگر: «هر جا سوبرکتیویته و ابژکتیویته باشد سخن از خدا نیست» [۲] کافی است در این مورد نقدی که آیت الله صادق لاریجانی و آقای دکتر غفاری به ایشان داشته اند را مطالعه فرمایید و نقد آقای دکتر عبدالکریمی نسبت به رؤیای رسولان ایشان، هم خوب است نگاه شود ۳- در شبی که بنده در منزل آقای میرزایی □ معاون سیاسی استانداری اسبق همدان □ دعوت داشتم و آقای

سروش هم از سفر انگلستان برگشته بودند و در آن جلسه دعوت داشتند، آقای میرزایی فرمودند دکتر سروش گفت: سروش حرکت جوهری مُرد. در حالی که بنده در ابتدای انقلاب با بعضی از رفقا ۷ روز به مدت ۸ ساعت در روز با ایشان در رابطه با حرکت جوهری کار می‌کردیم و بعداً در جمع‌بندی متوجه شدم که ایشان طوری تحت تأثیر کانت می‌باشند که عملاً کارشان به سوپژکتیویته کشیده شد. بنده در کتاب «سلوک ذیل شخصیت امام خمینی» رضوان‌الله‌تعالی‌علیه» در این رابطه عرایضی داشته‌ام. موفق باشید

---

[۱] (۱) - محمد مددیپور، دیدار فرهنگی و فتوحات آخرالزمان، ص ۱۶۸.

[۲] (۲) - سید موسی دیباج، آراء و عقاید فردید، ص ۴۶. جمله‌ی فوق را دکتر فردید از قول هایدگر نقل کرده است.